

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
4193-24

meddelad i Stockholm den 3 juni 2025

KLAGANDE

Polismyndigheten
106 75 Stockholm

MOTPART

AA

Ombud: Advokat Rebecca Ahlstrand
Skandinaviska Människorättsadvokaterna AB
Axel Johanssons gata 6
754 50 Uppsala

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Kammarrätten i Stockholms dom den 20 juni 2024 i mål nr 969-24

SAKEN

Ansökan om pass

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen upphäver kammarrättens dom och visar målet åter till kammarrätten för ny handläggning.

BAKGRUND

1. Den som ansöker om pass ska styrka sitt svenska medborgarskap. En person som är född utomlands förlorar sitt medborgarskap vid 22 års ålder om han eller hon aldrig har haft hemvist i Sverige och inte heller uppehållit sig här under förhållanden som tyder på samhörighet med landet.
2. AA föddes utomlands och förvärvade vid födseln svenskt medborgarskap genom sin far, men har aldrig bott i Sverige. Hon fyllde 22 år 1993 och fick påföljande år sitt svenska pass förnyat av Sveriges ambassad i London. Ambassaden genomförde i nära anslutning till det en medborgarskapsutredning

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00

Öppettider
måndag–fredag
09:00–12:00
13:00–16:00

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

E-post
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Webbplats
www.hogstaforvaltningsdomstolen.se

där bedömningen gjordes att AAs medborgarskap inte hade upphört vid 22 års ålder eftersom hon hade uppehållit sig i Sverige under förhållanden som tyder på samhörighet med landet. Polismyndigheten har därefter på nytt utfärdat pass åt henne 2018.

3. AA ansökte under 2023 om nytt pass. Polismyndigheten avlog ansökan med motiveringen att hon inte hade styrkt sitt svenska medborgarskap.
4. AA överklagade beslutet till Förvaltningsrätten i Stockholm som avlog överklagandet. Enligt domstolen kunde det inte, utifrån de uppgifter som AA hade lämnat, anses styrkt att hon före 22 års ålder hade uppehållit sig i Sverige i en sådan omfattning att hon av den anledningen behållit sitt medborgarskap efter den tidpunkten.
5. AA överklagade vidare till Kammarrätten i Stockholm, som upphävde underinstansernas avgöranden och beviljade passansökan. Kammarrätten ansåg att den tolkning som Polismyndigheten gjorde gällande om att AA förlorade sitt svenska medborgarskap när hon fyllde 22 år endast kunde göras vid första tillfället som hon återopade svenskt medborgarskap efter 22 års ålder, dvs. i samband med att hon t.ex. ansökte om sitt första pass efter att hon fyllt 22 år. Eftersom AA hade beviljats svenskt pass och godkänts vid medborgarskapsutredning i nära anslutning till sin 22-årsdag, ansågs hon inte ha förlorat sitt svenska medborgarskap.

YRKANDEN M.M.

6. *Polismyndigheten* yrkar att kammarrättens dom ska ändras och Polismyndighetens beslut fastställas.
7. AA anser att överklagandet ska avslås.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Frågan i Högsta förvaltningsdomstolen

8. Frågan är om en utlandsfödd person har styrkt sitt svenska medborgarskap med hänvisning till att han eller hon tidigare har beviljats pass efter 22 års ålder.

Rättslig reglering m.m.

9. I 6 § andra stycket 2 passlagen (1978:302) anges att den som ansöker om pass är skyldig att i samband med passansökan styrka sin identitet, sitt svenska medborgarskap och övriga personuppgifter. Passansökan ska enligt 7 § 1 avslås om bestämmelserna i 6 § inte har iakttagits och sökanden inte har följt uppmaningen att avhjälpa bristen.

10. Av 8 § första stycket lagen (1950:382) om svenskt medborgarskap, som var tillämplig 1993 när AA fyllde 22 år, följer att en svensk medborgare, som är född utomlands och som aldrig haft hemvist i Sverige och inte heller uppehållit sig här under förhållanden som tyder på samhörighet med Sverige, förlorade sitt svenska medborgarskap när han eller hon fyllde 22 år. På dessförinnan gjord ansökan kunde dock medges att medborgarskapet fick bibehållas. Bestämmelserna motsvaras av 14 § första och andra styckena lagen (2001:82) om svenskt medborgarskap.
11. Migrationsverket får med stöd av 21 och 22 §§ i 2001 års medborgarskapslag samt 6 § medborgarskapsförordningen (2001:218) efter ansökan meddela förklaring att någon är svensk medborgare, om det kan råda ovisshet om detta.

Högsta förvaltningsdomstolens bedömning

12. Den som ansöker om pass ska styrka att han eller hon är svensk medborgare. När det finns anledning att ifrågasätta om den som en gång har varit svensk medborgare fortfarande är det, är det upp till sökanden att redogöra för de faktiska förhållanden som är relevanta för att passmyndigheten ska kunna ta ställning till om medborgarskapet alltjämt består.
13. AA är född utomlands och har aldrig haft hemvist i Sverige. Det har inte gjorts gällande att hon innan hon fyllde 22 år har ansökt om att få behålla sitt medborgarskap. Hon har inte heller på ansökan erhållit förklaring om att hon är svensk medborgare. För att AA inte ska ha förlorat sitt medborgarskap när hon fyllde 22 år krävs det alltså att hon dessförinnan uppehållit sig i Sverige under förhållanden som tyder på samhörighet med landet.
14. Det framgår att AA efter sin 22-årsdag har fått två svenska pass utfärdade. Att prövningen i ett passärende innefattar en bedömning av frågan om medborgarskap är inte detsamma som att passmyndigheten fattar ett beslut om medborgarskap. Ett beslut om att utfärda ett pass kan alltså inte åberopas med bindande verkan i andra ärenden där medborgarskapet blir föremål för prövning (jfr NJA II 1925 s. 177 f.). Passmyndigheten ska således vid varje ansökan göra en prövning av om förutsättningarna för att utfärda pass är uppfyllda.
15. Kammarrätten har bedömt att AA, genom att hon i nära anslutning till sin 22-årsdag har beviljats pass och godkänts vid en medborgarskapsutredning, inte har förlorat sitt svenska medborgarskap.
16. Som Högsta förvaltningsdomstolen uttalat ovan utgör emellertid de tidigare besluten om pass inte bindande beslut om medborgarskap utan prövningen av om medborgarskapet är styrkt ska göras vid varje ansökan. Eftersom

kammarrätten inte har utgått från detta vid sin prövning ska kammarrättens dom upphävas och målet visas åter dit för ny handläggning.

I avgörandet har deltagit justitieråden Helena Jäderblom, Kristina Ståhl, Per Classon, Leif Gäverth och Magnus Medin.

Föredragande har varit justitiesekreteraren Veronica Montell.